

Intern kvalitetskontrol i enkeltmandsvirksomheder

Intern kvalitetskontrol i enkeltmandsvirksomheder var til debat på vore kurser for revisorer i Aalborg, Kolding og København. Undervejs i kursusforløbet ændrede jeg min planche om efterfølgende intern kontrol. Den seneste version havde dette udseende:

The slide features a large green 'IT' logo in the top left corner. The title 'Tema: Efterfølgende intern kontrol - 2' is centered at the top. The main content consists of two sections of bullet points, each starting with a small green 'IT' icon. The first section is titled 'Resultat af dette fokusområde' and lists two points: '2 virksomheder, hvor kontrollanten har været uenig i resultatet af den efterfølgende interne kontrol' and 'Ca. 25 virksomheder havde slet ikke udført intern kontrol'. The second section is titled 'Husk' and lists three points: 'Enkeltmandsvirksomheder kan selv foretage overvågning af kvalitetsystemet' (with a sub-bullet 'Gælder IKKE enkeltsagskontrol'), and 'Samtlige opgaveansvarlige revisorer skal kontrolleres indenfor 3 års perioden'. At the bottom, the name 'Carsten Rosenvinge' and the date '10. oktober 2011' are on the left, and the 'Focus IT a/s' logo is on the right.

Planchen har undervejs givet anledning til drøftelser. Min formulering har heller ikke været tilstrækkelig skarp. Jeg har derfor nedenfor indsat bestemmelserne fra Revisortilsynets retningslinjer 2011 og vedhæftet et notat udarbejdet af fagkonsulent, cand. merc. aud. Robert Fosbo fra FSR – danske revisorer til belysning af problemstillingen.

Revisortilsynets retningslinjer 2011

6.4. Revisionsvirksomhedens overvågning (efterfølgende intern kvalitetskontrol)

6.4.1. Regelsættet

Alle revisionsvirksomheder skal have skriftlige procedurer, der sikrer, at virksomheden selv foretager løbende vurdering af kvalitetsstyringssystemet, herunder dets relevans, tilstrækkelighed og funktionalitet samt dets overholdelse.

Denne sikring foretages sædvanligvis i form af en overvågning (efterfølgende intern kontrol) i revisionsvirksomhedens eget regi. Hvor revisionsvirksomhedens struktur ikke tillader en effektiv

overvågning, kan sikringen ske ved overvågning ved en kvalificeret ekstern person eller i et fagligt samarbejde med en eller flere eksterne revisionsvirksomheder med tilsvarende faglige niveau.

Formålet med overvågningen er at vurdere om de etablerede politikker og procedurer vedrørende kvalitetsstyringssystemet er relevante, tilstrækkelige, fungerer effektivt og opfyldes i praksis.

Overvågningen (efterfølgende intern kontrol) må ikke forveksles med egenkontrol, hvorved menes den kontrol der sker, inden erklæringen afsendes fra revisionsvirksomheden til opdraggiveren.

Overvågningen (den efterfølgende interne kvalitetskontrol) skal omfatte såvel en årlig vurdering af hele kvalitetsstyringssystemet som en overvågning (efterfølgende intern kontrol) på erklæringsopgaver. Efterfølgende kontrol af udvalgte færdiggjorte opgaver udføres normalt på en cyklisk basis. Opgaver, der er udvalgt til kontrol, omfatter mindst en opgave for hver opgaveansvarlig partner over en kontrolperiode, som normalt strækker sig over højst tre år.

Der er efter min opfattelse ikke krav om, at overvågningen af kvalitetsmanualen inkl. standard arbejdspapirer mv. skal foretages af en ekstern person. Opfattelsen støttes også af Robert Fosbo's artikel. Indehaveren af enkelmandsvirksomheden kan altså selv overvåge om virksomhedens politikker beskrevet i kvalitetsmanualen og dertil hørende standard arbejdspapirer er tilstrækkelige og ajourførte.

For god ordens skyld vil jeg understrege, at indehaveren af enkeltmandsvirksomheden ikke kan gennemføre den interne efterfølgende kontrol af enkeltsager. Denne kontrol kræves udført af personer, der ikke har været involveret i opgaveløsningen.

Kravene er efter min opfattelse uændrede i ISQC1.

Stikprøvestørrelsen

Som en del af mit indlæg fremviste jeg oversigter over stikprøver af sager udtaget til intern kontrol, konkurssager tillige med fordelingen på regnskabsklasserne. Det førte efterfølgende til spørgsmål om generelle krav til stikprøvestørrelsen.

I Revisortilsynets retningslinjer for 2011 kan man finde denne tabel omhandlende minimumskrav til stikprøvestørrelsen:

	Antal underskriftsberettigede revisorer					
	1	2 - 4	5 - 10	11 - 20	21 - 30	+30
Antalsager	4	6	10	16	26	40

I disse sager skal der tages hensyn til konkurssager, sager fra den interne kontrol samt fordelingen i forhold til regnskabsklasserne.

Revisortilsynet skriver videre i retningslinjerne:

En kontrollant kan altid tage flere sager ud til gennemgang end det angivne minimum og/eller flere revisorer ud, for eksempel hvor en risikobaseret tilgang tilsiger det. Minimumsantallet af både sager og revisorer, der kontrolleres, skal dog altid være opfyldt.

Afslutning

Hermed håber jeg at have bragt klarhed over de stillede spørgsmål. Skulle det ikke være tilfældet, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen og tak for sidst

Carsten Rosenvinge
Faglig chef / registreret revisor

Kontaktdata:
Telefon: 62 21 53 53
Mail: cro@focus-it.dk

Intern kontrol: Du må godt selv kontrollere kvalitetsstyringssystemet

Det har hidtil været opfattelsen, at en godkendt revisor ikke kan udføre intern kvalitetskontrol af sig selv og sit eget arbejde. Det er fortsat også korrekt, når der er tale om enkeltsager. Men en intern kvalitetskontrol af kvalitetsstyringssystemet i eksempelvis en enkeltmandsvirksomhed kan godt udføres af den godkendte revisor selv - men pas på.

Revisortilsynet har i forbindelse med kvalitetskontrollen for 2010 modtaget en erklæring fra en kvalitetskontrollant, der havde taget forbehold for, at den årlige interne kvalitetskontrol af selve kvalitetsstyringssystemet var foretaget som egenkontrol i revisionsvirksomheden, idet virksomheden var drevet som enkeltmandsvirksomhed.

Revisortilsynet har i dets reaktion på kontrollen givet udtryk for følgende:

- Kvalitetsstandarden, RS1, afsnit 76, nævner kravet om, at overvågning af kvalitetsstyringssystemet udføres af en kompetent person.
- På denne baggrund kan revisoren i sin enkeltmandsvirksomhed forestå overvågningen af kvalitetsstyringssystemet, hvis revisoren har de rette kompetencer.
- Revisoren må dog ikke foretage den efterfølgende kontrol af enkeltsager, da der så vil være tale om kontrol af eget arbejde. I disse tilfælde skal enkeltmandsvirksomheder fortsat bruge en ekstern kompetent person.

Konklusionen er dermed, at revisor i enkeltmandsvirksomheder godt må foretage intern kvalitetskontrol af sit eget kvalitetsstyringssystem, men naturligvis ikke om det anvendes korrekt på enkeltsager.

Men pas nu på

Du bør overveje nøje, om det er hensigtsmæssigt selv at forestå den interne kvalitetskontrol af selve kvalitetsstyringssystemet, da det altid er sundt med andres syn på og konstruktive kritik af systemets beskrivelser og eventuelle fejl og mangler.

I virksomheder med flere ansatte er det ofte muligt at give kontrolopgaven til en anden kompetent person end den, der til daglig er ansvarlig for opbygning og vedligeholdelse af kvalitetssystemet. Ved at uddelegere en sådan kontrolopgave til en anden med de rette kompetencer sikrer virksomheden sig bedre mod ubehagelige overraskelser ved den eksterne kvalitetskontrol.

Yderligere spørgsmål

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Fagligt-Politisk Team i Dansk Revisorforening på telefon 36 34 44 22.

Sidst opdateret: Robert Fosbo, fagkonsulent, cand.merc.aud., 17-03-2011